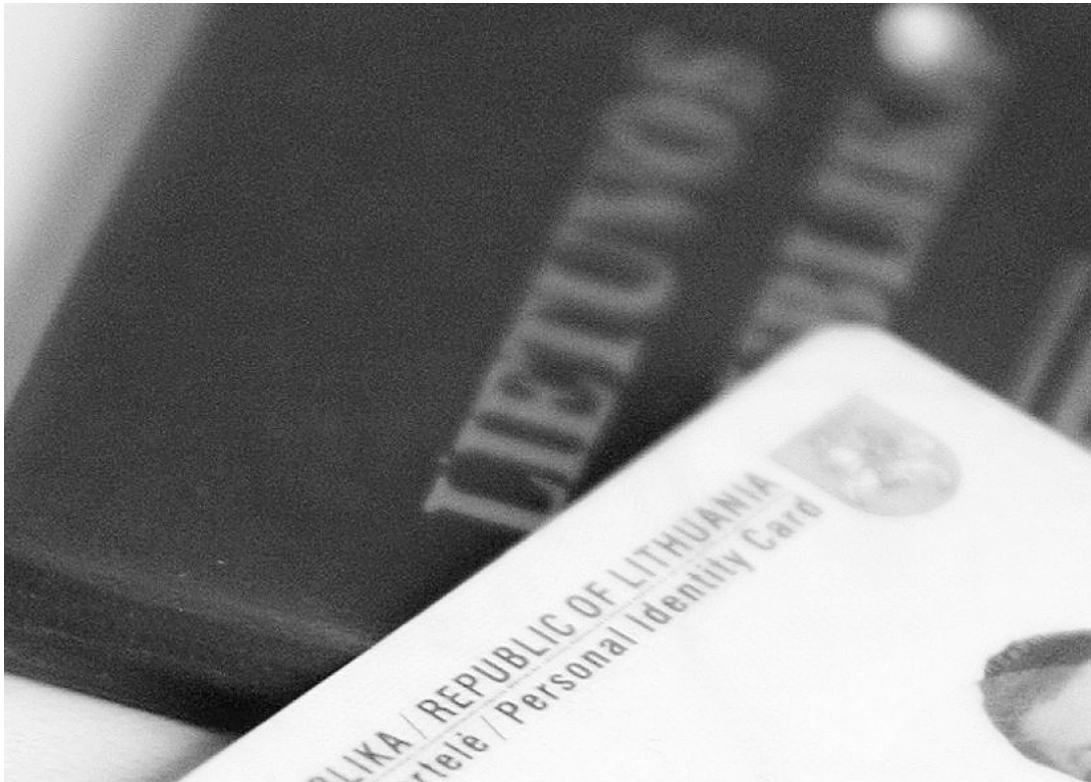

Nori nemokamai ir skubiai

NERIJUS ŠARAUSKAS

Šiomet Lietuvoje asmens dokumentus turės pasikeisti daugiau nei 400 tūkst. piliečių. Kiek tokių asmenų yra Kelmės rajone, Kelmės rajono policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus Migracijos grupės vyresnioji specialistė Ligita Tracauskienė sakė negali pasakyti, tačiau gyventojų kasdien policijos komisariate apsilanko daugiau nei pernai ar ankstesniais metais. Be to, atsiradus galimybei pasirinkti asmens tapatybės kortelę arba pasą, kelmiškiai dažniau renkasi pastarąjį. Auga ir nemokamai išduodamų dokumentų kiekis: socialiai remtini asmenys juos išsiima visomis šeimomis ir nemokamai.

LAIMINGA TIK LIETUVOJE

– Kaip kiekvienas jaunas žmogus, taip ir aš noriu daugiau uždirbti, susikurti geresnį gyvenimą. Tačiau tai bandau padaryti ne svetimoje šalyje, bet savo gimtinėje, – sako Neringa Nemeikšaitė.

KELMIŠKIAI ŠĖLO ŽIEMOS ŠVENTĖJE

Šeštadienį Kelmės „Draugystės“ parke kelmiškiai ir miesto svečiai rinkosi į kasmetinę Žiemos palydų šventę. Kaip ir kasmet žiemą iš kiemo varyti rinkosi persirengėliai ir ne tik, kurie dalyvavo įvairiose rungtyse ir estafetėse, senių besmegenių lipdymo bei poledinės žūklės varžybose, o šventės kulminacija tapo Lašininio ir Kanapinio kova bei ant laužo supleškintas pagrindinis Užgavėnių simbolis – Morė.

KĄ RODO 2012 METŲ DARBO ATASKAITA?

Kelmės rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros skyriaus specialistai parengė 2012 m. darbų ataskaitą, kurioje apžvelgiamos ne tik šio skyriaus atliekamos funkcijos, bet ir pateikiama įdomios statistikos.

MONOGRAFIJOJE „KELMĖ“ – GIMTOJO KRAŠTO ISTORIJA

Daugelis mūsų Kelmės gimtojo krašto mylėtojų jau seniai stengiasi rinkti, rašyti Kelmės miesto, savo kaimo, miestelio, gamyklos, darbovietės, savo gyvenimo istorijas, užrašyti seniausius žmonių prisiminimus, kurie laikui bėgant vis tirpsta, mažėja, nueina praeitin. Šita mūsų istorikų entuziastų, kraštotyrininkų surinkta medžiaga paprastai yra saugoma asmeninėse bibliotekose...

Naujajame projekte – dvi didelės problemos

ONA PETRAVIČIENĖ

Praėjusio penktadienio pavakare Kelmės rajono savivaldybės administracijos salėje vyko UAB „Kelprojektas“ Šiaulių padalinio parengto „Valstybinės reikšmės rajoninio kelio Nr. 2106 Kelmė–Noreišiai–Bubiai ruožo nuo 0,0 iki 2,9 km rekonstravimo“ techninio darbo projekto pristatymas. Jį rajono politikams ir valdžiai pristatė projekto vadovas Rolandas Alubickis. Tai buvo antrasis šio projekto pristatymas, nes pirmieji su projektuotojo darbu gruodžio 12 d. posėdyje susipažino Saugaus eismo komisijos nariai.

Kelmės Vytauto Didžiojo gatvės rekonstravimo projektas Algirdui Kazlauskui, Vaclovui Andruliui ir Gipoldui Karkleliui sukėlė daug klausimų

ISSN 1822-9948

9 771822 994006

Monografijoje „Kelmė“ – gimtojo krašto istorija

„Tegul ir apkeliauvus Žemę visą,
Tau liko gražiausia – Kelmė ir Dubysa!“

Taip ant vienos savo išleistų knygų užrašė Kelmės korespondentas, poetas, buvęs redaktoriaus pavaduotojas, R. Biržinytės premijos laureatas Bronislavas Klimišauskas. Šiais žodžiais jis išreiškė visų mūsų kelmiečių meilę savo gimtajam Kelmės kraštui. Mes visur, kur bebūtume, prisimename savo gimtinę – reto grožio, savo istorine ir kultūrine praeitimi nepaprastai turtingą žemės kampelį. Tuo pačiu mes norime kuo daugiau sužinoti apie gimtojo krašto praeitį, žmones, svarbesnius įvykius, juos išsaugoti, palikti savo vaikams ir anūkams. Dabartinė karta mažai žino apie mūsų bočių, senelių ir prosenelių gyvenimą, užsiėmimus, papročius, laisvės kovas, karų ir Lietuvos okupacijos metų sunkumus.

Šis klausimas aktualus ne tik Kelmės kraštui, bet ir visos Lietuvos mastu. Todėl „Versmės“ leidykla, jos vadovas Petras Jonušas ėmėsi visoje Lietuvoje anksčiau buvusių nedidelių regioninių administracinių vienetų – valsčių lokaliųjų istorijų – monografijų kūrimo, jų leidimo organizavimo. Jau yra parengta ir išleista 30-ties Lietuvos valsčių monografijos.

Susipažinę su jomis, daug entuziastų, mylinčių savo Tėvynę, pajuto ir suprato, kad tai labai svarbus ir reikalingas darbas, kad tai geriausias būdas surinkti ir palikti ateinančioms kartoms istoriją apie savo gimtąjį kraštą. Todėl šiuo metu yra rengiamos ir sudarinėjamos dar apie 100 naujų monografijų. Tarp jų – ir buvusio Kelmės valsčiaus monografijos kūrimas.

Daugelis mūsų Kelmės gimtojo krašto mylėtojų jau seniai stengiasi rinkti, rašyti Kelmės miesto, savo kaimo, miestelio, gamyklos, darbovietės, savo gyvenimo istorijas, užrašyti seniausius žmonių prisiminimus, kurie laikui bėgant

vis tirpsta, mažėja, nueina praeitin. Šita mūsų istorikų entuziastų, kraštotyrininkų surinkta medžiaga paprastai yra saugoma asmeninėse bibliotekose, taip pat darbovietėse ar organizacijose, kur jos buvo rašomos. Bet keičiantis laikmečiui, keičiantis darbuotojams, visas darbovietėse vykęs darbas nutrūko, surinkta medžiaga buvo užmiršta, kai kurios jau visai dingo.

Ilgametės vaistinės darbuotojos Reginos Vilmanienės ilgai rašyta ir kruopščiai rinkta vaistinės istorija gulėjo užmiršta tarp senų archyvinų dokumentų, knygų ir bet kada galėjo būti nežinia kur išvežta. Tik Dalios Liaudanskienės ir Reginos Vilmanienės pastangomis ši istorija buvo surasta, bus atnaujinta, papildyta, gausiai iliustruota ir Kelmės monografijoje pateikta visiems monografijos skaitytojams.

Anksčiau visiems gerai žinomo Linų fabriko istorijos dokumentų ir nuotraukų praktiškai išlikę labai nedaug, bet juos atkurti ir papildyti prisiminimais sutiko buvęs ilgametis Linų fabriko direktorius ir vadovas Antanas Trumpulis.

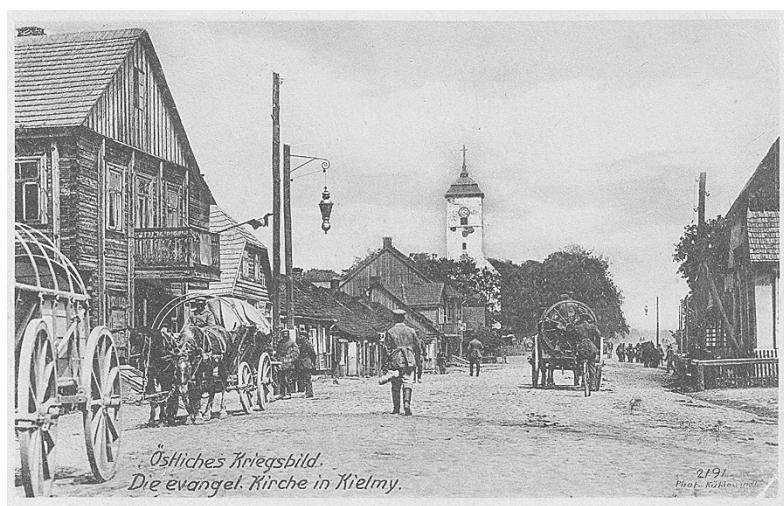
Benas Morkaitis savo bibliotekoje surado savo paties rašytą Kelmės policijos istoriją ir mielai sutiko, kad ji būtų išspausdinta monografijoje. Daug istorinių įvykių padės atkurti ir papildys monografiją Vaclovo Rimkaus kruopščiai rinktų, užrašytų ir taip

išsaugotų Kelmės gyvenimo prisiminimų. Senų įdomių istorijų ir prisiminimų apie Kelmės praeitį žino ir sutiko užrašyti žurnalistas, buvęs redaktorius, pirmasis Kelmės rajono vadovas nepriklausomoje Lietuvoje Vytautas Pikturna.

Liūdna, bet daug istorijų jau yra dingę. Viena istorijos mokytoja su dideliu sielvartu papasakojo, kad dabar, išnykstant kaimams, naikinant provincijos mokyklas, visos jų rašytos ir saugotos istorijos tapo nereikalingos ir pradangintos. Kai kurios mokyklos turėjo surinktų senovinių kaimo ūkio ir buitės eksponatų, senovinių rankomis pagamintų daiktų, kurie tiesiog buvo išdalinti.

Dar daug su Kelmės valsčiumi, su Kelmės miestu susijusių įvairių istorijų, įdomių žmonių gyvenimo faktų slypi knygų lentynose ar žmonių atminty. Kai kurie vyresnio amžiaus mūsų kraštiečiai žino ir galėtų papasakoti savo gyvenimo, giminaičių, savo kaimų istorijas ir jas išsaugoti Kelmės monografijoje, nes po 10–20 metų tos galimybės jau nebebus.

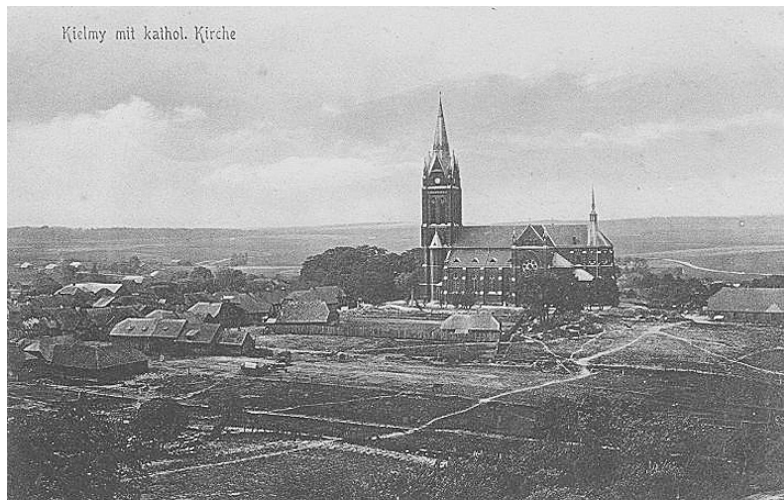
Viską apie monografijų ruošimą galima sužinoti interneto svetainėje www.versme.lt, o konkrečiai apie Kelmės monografiją galima surasti ten pat, atsivertus nuorodą „Rengiamos monografijos“, toliau – „Kelmė“ ir paskaityti visais jus dominančiais klausimais. Be to, Kelmės J. Žemaitės

Teiltotalansicht Kjelmy als Gegenstück zu dem verwüsteten Ostpreussen

Kjelmy mit kathol. Kirche

bibliotekoje yra specialiai surinkta visa informacija apie Kelmės monografijos ruošimą, o bibliotekos darbuotojai mielai paaiškina, atsakys į visus klausimus. Asmeniškai galima konsultuotis tel. 8 655 74355.

Mielai prašome įsijungti į monografijos „Kelmė“ kūrėjų gretas ir padėti įamžinti Kelmės valsčiaus krašto istoriją.

Alfonsas Alijošius,
monografijos „Kelmė“
vyriausias redaktorius

Šiek tiek apie Užgavėnes

Užgavėnės – žiemos pabaigos šventė. Tai didelė džiaugsmo, juoko, linksmumo, įvairiais papročiais, apėigomis, burtais apipinta diena. Tai savotiškas liaudies teatras, kuriame buvo išjuokiama daugelis gyvenamojo meto negerovių. Etnografai spėja, kad, prieš įvedant krikščionybę, jos būdavo švenčiamos kovo mėnesio viduryje – pavasario metu. Kai bažnyčia įvedė gavėnią, draudžiančių pasilinksminimus, Užgavėnes imta švęsti prieš ją. Užgavėnės švenčiamos visada antradienį, gavėnios išvakarėse, 46 d. prieš Velykas.

Seniau ši šventė buvo švenčiama beveik savaitę prieš Gavėnią. Dar XX a. pradžioje kai kuriose Lietuvos vietose Užgavėnės buvo švenčiamos tris dienas – sekmdienį, pirmadienį, antradienį.

Užgavėnių apeigose yra keli pagrindiniai elementai: vaišės, važinėjimas, čiuožinėjimas, supimasis, įvairūs būrimai, Morės arba Kotrės vežiojimas ir jos sunaikinimas, persirengėlių eisenos

ir vaidinimai, vestuvių, laidotuvių inscenizacijos, žiemos ir pavasario būtybių (Lašininio ir Kanapinio) kova. Pagrindinis dėmesys buvo nukreiptas į apeigas, kurios turi išvaryti žiemos demonus ir pažadinti iš miego šalčio sukautą žemę, suteikti jai derlingumo galią.

Kodėl per Užgavėnes negalima dirbti?

Buvo paplitęs tikėjimas, kad Užgavėnių dieną negalima verpti, austi, pančių vyti, siūti, malti. Antraip galėjai susilaukti įvairių nelaimių: sukirmys mėsa, lašiniai; pirštai tvinks; vištos daržus kaps-

tys; vėjai stogus plėšys ir kitų. Per Pelenų dieną taip pat tradiciniai papročiai drausdavo daugybę darbų. Žmonės nekuldavo javų, nevelėdavo skalbinių – antraip jaučiai ariant seilės. Nekepėdavo duonos – vasarą ji pelysianti.

Spėjimas iš Užgavėnių oro

Iš Užgavėnių oro žmonės spėjo, koks bus pavasaris, vasara, kokio gali susilaukti derliaus. Jei Užgavėnių diena saulėta, pavasarį reikia anksti sėti. Jei per Užgavėnes drėgna, tą metų gerai augs javai ir bet kur pasėti. Jei Užgavėnių saulė anksti pasirodo, tai derės anksti pasėti linai, jei vėliau – tai vėlyvi derės, o jei saulės nebus, tai linų nors nesėk – vis tiek nederės. Gerų linų galėjai tikėtis, jei išgriuvęs iš rogių pasivoliosi

sniege. Jei Užgavėnių dieną ant stogo yra sniego, tai Velykos bus su sniegu.

Būrimai

Kai kurie būrimai buvo daromi ir Kūčių vakarą, ir per Užgavėnės.

Reikia tris kartus apeiti aplink pirkį ir klausytis, iš kur šunys loja: jei iš rytų – po Velykų atvažiuos bernas, jei iš kitur – našlys.

Per Užgavėnes prisiskinama vyšnių šakelių ir paženklus, kuri kieno yra, pamerkiama į vandenį. Kuri šakelė ligi Velykų pražysta, tas greitai ves ir ištekės, kurio tik lapai neišsiskleidžia, tai šiais metais dar nesusituoks, o tas, kurio sukrauna žiedus ir Velykų rytą nubyra, netrukus mirs.

Kviečiame siūlyti kandidates „KELMĖS RAJONO METŲ MOTERIS 2012“ rinkimams!

Anketą rasite www.kelmiškiamis.lt